

Vår referens
Angelica Lillback

Er beteckning
I2020/03091

Yttrande över promemorian - Befordringskravet i postförordningen

Totalförsvarets Plikt- och prövningsverk (Plikt- och prövningsverket) avstyrker förslaget. Plikt- och prövningsverket lämnar följande skäl för sin bedömning.

Ändrat befordringskrav för brev

Inledningsvis vill Plikt- och prövningsverket framhålla att myndigheten bedömer att den föreslagna ändringen inte är en återgång till vad som gällde innan 2018. Utredningen gör gällande att kravet om 85 procent och 97 procent blir detsamma som före ändringen 2018. Plikt- och prövningsverket menar dock att detta inte stämmer eftersom kravet för 85 procent avsåg övernattbefordran och kravet om 97 procent avsåg tredagarsbefordran. Med anledning av detta anser Plikt- och prövningsverket att ytterligare utredning och analys bör göras.

Utredningen uppger vidare att kravet om 85 procent och 97 procent har sitt ursprung i postdirektivet utan att ytterligare dra slutsatser om att detta krav avser gränsöverskridande brevbefordran och att medlemsstaterna enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG, själva beslutar över denna del för inrikes brevbefordran. Utredningen innehåller inte analys eller slutsatser avseende konsekvenser av att likställa kraven för inrikes brevbefordran med gränsöverskridande brevbefordran. Plikt- och prövningsverkets bedömning är att denna del bör utredas ytterligare.

Utredningen hänvisar till en promemoria av Post- och Telestyrelsen (I2020/02445) och uppger att säkerhet - generellt är viktigare än snabbhet för totalförsvaret vid brevbefordran. I samma promemoria lyfts även behovet av en robust och tillförlitligt brev- och posttjänst som kan nyttjas vid höjd beredskap. Majoriteten av de tillfrågade aktörerna ansåg att en leveranstid på upp till två dagar var acceptabel men att detta varierar beroende på aktörens verksamhet.¹

¹ Promemoria av Post- och Telestyrelsen, Regeringsuppdrag: Att sammanfatta de rapporter PTS har publicerat se senaste åren avseende användares och mottagares behov av att 95 procent av breven inom den samhällsomfattande posttjänsten ska delas ut inom två arbetsdagar (I2020/02445) s 6.

Plikt- och prövningsverkets behov av en effektiv brevbefordran

Plikt- och prövningsverket ansvarar för att utföra utredning om personliga förhållanden, mönstra, skriva in och krigsplacera totalförsvarspliktiga enligt lag om totalförsvarsplikt (1994:1809). Plikt- och prövningsverket ska vidare lämna stöd och service till myndigheter med bemanningsansvar inom totalförsvaret ifråga om totalförsvarspliktigas tjänstgöring och om redovisning av annan personal inom totalförsvaret.

I början av varje år skickar Plikt- och prövningsverket ut stora volymer brev som går till de cirka hundratusen ungdomar som under året fyller 18 år och ska lämna information om sig själva i enlighet med 2 kap. 1 § lag om totalförsvarsplikt (1994:1809). Myndigheten behöver skicka brev eftersom folkbokföringsuppgifter inledningsvis är de enda kontaktuppgifter myndigheten har till den totalförsvarspliktige. De över hundratusen utskicken görs inom en kort tidsperiod, men delas upp i volymer av några tusen per dag i syfte att minska risker och belastning i brevdelen och för Plikt- och prövningsverkets tekniska utrustning och kontaktcenter samt för att ta höjd för en viss överkapacitet. En förlängd leveranstid för brevbefordran kan medföra att Plikt- och prövningsverket behöver utöka volymerna per dag för att nå samma antal ungdomar inom samma tidsperiod som idag och därigenom upprätthålla effektiviteten i myndighetens uppdrag.

Redan nu har Postnord meddelat Plikt- och prövningsverket att varannandagsutdelning sker i vissa delar av landet. Det har medfört att Plikt- och prövningsverket har behövt ändra handläggningsrutiner och ta höjd för exempelvis längre kommunicerings- och svarstider samt att införa postbox på kontor för att kunna ta emot post varje vardag.

Plikt- och prövningsverket bedömer att de föreslagna ändringarna medför att myndigheten behöver se över och revidera processer, riskbedömningar och arbetssätt. I fredstid torde ändringen dock inte medföra större påverkan än så för Plikt- och prövningsverket.

Plikt- och prövningsverket fattar enligt 3 kap 15 § lag om totalförsvarsplikt, beslut om krigsplacering och ansvarar enligt 5 kap. 6 § samma lag, för inkallelser till tjänstgöring. Vid höjd beredskap ska Plikt- och prövningsverket, med kort tidsram, kunna leverera stora volymer nya och uppdaterade krigsplaceringsorder, order om beredskapstjänstgöring och order om krigstjänstgöring till totalförsvarspliktiga som har en uppgift inom totalförsvaret vid höjd beredskap samt till Försvarmaktens anställda personal. I en störd miljö där digitala kanaler inte är ett alternativ är en effektiv brevbefordran av yttersta vikt för att Plikt- och prövningsverket i tid ska nå ut med beslut, order och information. De nu föreslagna ändringarna kan medföra att Plikt- och prövningsverket behöver se över kapacitet och prioriteringar vid höjd beredskap. Plikt- och prövningsverket bedömer att de föreslagna ändringarna kan medföra konsekvenser för myndighetens uppdrag vid höjd beredskap och att totalförsvarets behov av en effektiv brevbefordran inte tillräckligt har utretts innan den nu föreslagna ändringen i postförordningen.

Sammantaget bedömer Plikt- och prövningsverket att de slutsatser som har gjorts behöver utredas och analyseras mer utifrån aspekten att ändringen inte är en återgång till vad som gällde innan 2018, samt att en ändring som innebär en ökad leveranstid för brevbefordran behöver utredas ytterligare utifrån totalförsvarets behov i fred men framförallt vid höjd beredskap.

Beredning och beslut

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit stabschefen Mikael Sundell, avdelningschefen Annika Fahlvik och chefsjuristen Jan Nyquist. Generaldirektören Christina Malm har beslutat efter föredragning av juristen Angelica Lillback.

Christina Malm

Angelica Lillback